

ЗА РЕДУЦИРАНИТЕ $\overline{\lambda-2}$ -ПОЛУГРУПИ

Б. Триеновски, П. Кржовски

Во работава се дава еден опис на структурата на редуцираните $\overline{\lambda-2}$ -полугрупи. Натаму, за да се добие подобар внатрешен увид во структурата на овие 2-полугрупи, преку елементарните симетрични и несиметрични 2-потполугрупи, се анализираат случаите кога две такви 2-потполугрупи имаат заеднички по еден, односно два неидемпотентни елементи.

1. Во [3] и [4] се разгледувани n -полугрупи што претставуваат обопштување на класата полугрупи изучувана во трудовите [1] и [2]. При описот на структурата на n -полугрупите од споменатиот вид, воведен е поимот за редуцирана n -полугрупа од тој вид. Во [3] можат да се најдат некои особини за овие n -полугрупи, но подетален опис на нивната структура не е даден. Како што ќе видиме во овој труд, чија цел е да се опише структурата на редуцираните 2-полугрупи, редуцираните n -полугрупи од видот за кој станува збор можат да имаат интересна структура; за неа во никој случај не може да се каже дека е тривијална, дури и во случајот $n=2$ на кој ние ќе се ограничимо.

Да ги изнесеме нужните дефиниции (за општиот случај тие можат да се најдат во [3]). Нека S е 2-полугрупа, т. е. S е непразно множество во кое е дефинирана тернарна операција, ќе ја означуваме со $(\dots)$ со особината: за секои $x, y, z, u, v \in S$,

$$((xyz) uv) = (x (yzu) u) = (xy (zuv)).$$

S ја викаме $\lambda-2$ -полугрупа ако и само ако секоја 2-полугрупа од S е лев идеал, т. е. $(Q \subseteq S, Q^2 \subseteq Q) \Rightarrow S^2 Q \subseteq Q$. Ќе претпоставиме дека S содржи барем еден идемпотент; тогаш секоја циклична 2-потполугрупа од S содржи единствен идемпотент ([3], Theorem 1 (iii)). Идемпотентот што го содржи цикличната 2-потполугрупа $\langle x \rangle$ ќе го означиме со e_x . (Множеството од сите идемпотенти од S ќе го означуваме со E). S ја викаме редуцирана $\overline{\lambda-2}$ -полугрупа ако и само ако таа содржи идемпотенти и е $\lambda-2$ -полугрупа со особината $x^3 = (xxx) = e_x$ за секој $x \in S$.

2. Редуцираната λ -2-полугрупа S ја викаме *тривијална* ако за секој $x, y, z \in S$, $(xyz) = e_z$. Во бинарниот случај редуцираната λ -полугрупа секогаш е тривијална. Во општ случај, за $n > 1$, постојат редуцирани λ -2-полугрупи што не се тривијални. Еден пример за тоа може да се најде во [3]. Овде, за $n = 2$, ќе изнесеме уште два примера за нетривијални редуцирани λ -2-полугрупи.

Претходно ќе ја докажеме следнава

Лема 1. Нека е S редуцирана λ -2-полугрупа *идемпотиентна*:

(а) Ако барем еден од елементите x, y, z е *идемпотиент*, *идемпотиент* $(xyz) = e$;

(б) за кои било $x, y \in S$, $(xxy) = e_y$ и $(xyy) = e_y$.

Доказ. Да го докажеме најнапред (б); првото од тие равенства следува од Lemma 4 од [3]. Поради редуцираноста на S имаме дека $(xyy) = y$ или $(xyy) = e_y$; ако е $(xyy) = y$, тогаш, со оглед на првото равенство, имаме:

$$y = (xyy) = (x(xyy)y) = (xx(yyy)) = (xhe_y) = e_y.$$

Да го докажеме (а): поради редуцираноста на S имаме $(xye_z) = e_z$, а потоа, имајќи го предвид и (б) добиваме:

$$(xe_y z) = (x(yyy)z) = (xy(yyz)) = (xye_z) = e_z;$$

$$(e_x yz) = ((xxx)yz) = (x(xxy)z) = (xe_y z) = e_z.$$

Оваа лема, без да се повикуваме експлицитно, покрај другото е ползувана и во забелешката што следува по првиот од подолу изнесените примери.

Пример 1. Нека е $S = \{x, y, z, e_x, e_y, e_z\}$. Ако ставиме $(uyv) = v$ ако $u, v \in \{x, z\}$; $(yuy) = y$ ако $u \in \{x, z\}$ и $(uvw) = e_w$ во сите други случаи, ќе добиеме дека S е редуцирана λ -2-полугрупа во која e_w се идемпотенти што соодветствуваат на $w \in \{x, y, z\}$.

Вака дефинираната 2-полугрупа ќе ја викаме елементарна симетрична λ -2-полугрупа.

Забелешка: Асоцијативноста во S може да се установи со директна проверка; од сите можни 243 петорки, во 63 — кога ист елемент се појави барем три пати едноподруго — асоцијативноста е очигледна, а од останатите 180, поради симетрија меѓу x и z , треба да се разгледаат само половина. При тоа, во сите можни „производи“ за секоја од петките $xuxu$, $xuzx$, $zuzx$, $zuxx$ се добива вредноста y ; за секоја од петките $uxxu$, $uxzu$, $zuzzu$ и $uzxu$ се добива вредноста x ; за секоја од петките $xuxz$, $xuzz$, $zuzz$ и $zuxz$ се добива вредноста z , а во сите други случаи, за секој од трите „производи“ се добива вред-

носта e_w каде w е последниот елемент во петката (на пример: $((zux)yx) = (xux) = x$; $(z(yxy)x) = (zux) = x$; $(zy(xyx)) = (zux) = x$).

Пример 2. Пак нека е $S = \{x, y, z, e_x, e_y, e_z\}$, но тернарната операција сега ја дефинираме со: $(xyz) = z$, $(xux) = x$, $(yxy) = y$ и $(uvw) = e_w$ во сите други случаи. Овде е полесно, одошто во примерот 1, да се провери асоцијативноста; дека S е $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа, редуцирана, лесно се гледа, при што e_x, e_y, e_z се идемпотенти. Во овој случај за S ќе велиме дека е елементарна несиметрична редуцирана $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа.

Да го отпочнеме изучувањето на структурата на редуцираните $\bar{\lambda}$ -2-полугрупи. Ќе претпоставиме дека S е нетривијална $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа, т.е. дека постојат $x, y, z \in S$ што не се идемпотенти и, такви што е $(xyz) \neq e_w$.

Да дефинираме едно пресликување f од S^3 во $\{0,1\}$ на следниов начин:

$$f(x, y, z) = 1 \Leftrightarrow (xyz) = z,$$

$$f(x, y, z) = 0 \Leftrightarrow (xyz) = e_z.$$

Ќе изнесеме неколку особини за f . Направо од Лемата 1 и дефиницијата на f следува дека:

(i) $f(x, y, z) = 0$ во секој од случаите: а) барем еден од $x, y, z \in E$, б) $x = y$ или $y = z$.

(ii) ако $f(x, y, z) = 1$ и $f(y, z, u) = 0$ тогаш

$f(z, u, v) = 0$ за кој било $v \in S$.

Доказ. По претпоставка имаме $(xyz) = z$ и $(yzi) = e_u$; добиваме:

$$(zuv) = ((xyz)uv) = (x(yzi)v) = e_v$$

(Лема 1), така што $f(z, u, v) = 0$.

На ист начин се докажува и

(iii) ако $f(z, u, v) = 1$ и $f(y, z, u) = 0$ тогаш

$$f(x, y, z) = 0 \text{ за кој било } x \in S,$$

(iv) ако $f(y, z, u) = 1$, $f(x, y, z) = 0$ тогаш

$$f(x, u, v) = 0 \text{ за кој било } v \in S$$

(v) ако $f(y, z, u) = 1$ и $f(x, u, v) = 0$ тогаш

$$f(x, y, v) = 0,$$

(vi) ако $f(x, y, z) = 1$, $f(z, u, v) = 0$ тогаш

$$f(x, u, v) = 0,$$

$$(vii) \quad \text{ако } f(x, y, z) = f(y, z, u) = f(z, u, v) = 1 \text{ тогаш}$$

$$f(x, u, v) = f(x, y, v) = 1.$$

Натаму, да ставиме $S^* = S \setminus E$, каде E е множеството од сите идемпотенти во S , тогаш $S = S^* \cup E$, каде унијата е дисјунктна. Ако за секој $x \in S$ ставиме $g(x) = e_x \in E$, тогаш $g: S \rightarrow E$ ќе биде сурекција таква што $(x, y, z) = g(z)$ ако и само ако $f(x, y, z) = 0$ и за секој $u \in E$, $g(u) = u$.

Обратно, нека S^* и E се дисјунктни непразни множества и $S = S^* \cup E$. Нека $f: S^3 \rightarrow \{0, 1\}$ е пресликување што ги поседува особините (i) — (vii) и $g: S \rightarrow E$ сурекција, таква што $g(u) = u$ за секој $u \in E$.

Во S дефинираме тернарна операција $[\ ]$ на следниов начин:

$$[xyz] = \begin{cases} z & \text{ако и само ако } f(x, y, z) = 1 \\ g(z) & \text{во другиот случај.} \end{cases}$$

Тогаш S ќе биде регулациона $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа.

Доказ. Да докажеме дека S е 2-полугрупа.

Најнапред, за секој $u \in E$ имаме $[u u u] = g(u) = u$ зашто $f(u, u, u) = 0$. Така, елементите од E се идемпотенти. Поради (i) и дефиницијата на g , ниеден елемент од S^* не може да биде идемпотент.

За кој било $x, y, z, u, v \in S$ да ставиме

$$[[xyz] uv] = p, [x [yzu] v] = q, [xy [zuv]] = r,$$

и да ги разгледаме следниве случаи:

- 1) $[xyz] = z, [yzu] = g(u)$
- 2) $[xyz] = g(z), [yzu] = g(u)$
- 3) $[xyz] = g(z), [yzu] = u$
- 4) $[xyz] = z, [yzu] = u$

за 1) добиваме:

$$q = [x [yzu] v] = [xg(u) v] = g(v)$$

зашто, според (i) и напред изнесената особина за E се добива $f(x, g(u), v) = 0$ бидејќи $f(x, y, z) = 1$ и $f(y, z, u) = 0$ според (ii) е $f(z, u, v) = 0$ па $[zuv] = g(v)$, т. е.

$$p = [[xyz] uv] = [zuv] = g(v);$$

конечно, со оглед на предното, имаме

$$r = [xy [zuv]] = [xyg(v)] = g(v)$$

бидејќи, пак според (i), $f(x, y, g(v)) = 0$.

Така добиваме, во овој случај, дека $p = q = r = g(v)$.

На сличен начин, и во останатите случаи, се добива дека $p=q=r$ при што:

— во случајот 2) за секој од подслучаите $[zuv] = v$ и $[zuv] = g(v)$ се добива $p = q = r = g(v)$;

— во случајот 3) за секој од послучаите $[zuv] = v$ и $[zuv] = g(v)$ се добива $p = q = r = g(v)$;

— во случајот 4) за подслучајот $[zuv] = g(v)$ се добива $p=q=r=g(v)$ а за подслучајот $[zuv] = v$ се добива $p = q = r = v$. На тој начин е докажана асоцијативноста на $[ ]$, а од дефиницијата на оваа операција веднаш се гледа дека S е редуцирана $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа.

Да го сумираме изнесеното во следнава

Теорема. Ако S е редуцирана $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа тогаш може да се дефинира пресликување $f: S^3 \rightarrow \{0,1\}$ ишито ѝ има особините (i) — (vii) и сурекција $g: S \rightarrow E$ иако ишито $(x, y, z) = g(z)$ ако и само ако $f(x, y, z) = 0$. и $g(u) = u$ за секој $u \in E$ каде E е множествоито од идемпотентни во S

Обратно, ако S^* и E се дисјунктни множества и ако постојат пресликувања; $f: S^3 \rightarrow \{0,1\}$, $S = S^* \cup E$, со особините (i) — (vii) и сурекција $g: S \rightarrow E$ со особината $g(u) = u$ за секој $u \in E$ тогаш, ако ставиме

$$[xyz] = \begin{cases} z & \text{ако и само ако } f(x, y, z) = 1 \\ g(z) & \text{ако и само ако } f(x, y, z) = 0, \end{cases}$$

S ќе биде редуцирана $\bar{\lambda}$ -2-полугрупа по однос на операцијата $[ ]$. ■

3. За да се добие подобар внатрешен увид во структурата на редуцираните $\bar{\lambda}$ -2-полугрупи, ќе погледаме што се случува кога две елементарни 2-потполугрупи имаат заеднички по еден, односно два неидемпотентни елементи.

Ако ги погледнеме елементарните 2-потполугрупи од напред изнесените примери, ќе забележиме дека и во двата случаја (симетричниот и несиметричниот) тие содржат 2-потполугрупа $S_{xy} = \{x, y, e_x, e_y\}$ во која: $(xux) = x$, $(yxy) = y$ и $(uvw) = e_w$ во сите други случаи.

Лема 2. Нека S_{yx} и S_{uv} се 2-идемпотентни од S определени на јорниот начин. Ако пресекој на S_{xy} и S_{uv} содржи неидемпотентен елемент, тогаш S_{xy} и S_{uv} се 2-идемпотентни од истиа елементарна симетрична 2-идемпотентна; ако e , на пример, $x = u$ тогаш S_{xy} и S_{uv} се 2-идемпотентни од S_{yuv} во која операцијата е определена со: $(pxq) = q$ ако $p, q \in \{y, v\}$, $(xrx) = x$ ако $p \in \{y, v\}$ и $(p, q, r) = e_r$ во сите други случаи.

Доказ. Од $y = (yx)$ и $x = (xvx)$ следува дека $y = (y(xvx)y) = ((yxv)xv)$; од последното следува дека $(yxv) = v$ зашто во спротивниот случај (т.е. за $(yxv) = e_v$) ќе се добие $y = e_y$. Сега од $(yxv) = v$ добиваме дека $(vxy) = ((yxv)xy) = (y(xvx)y) = (yxv) = y$. ■

Натаму за 2-полугрупата од примерот 1 ќе велíme дека е симетрична 2-полугрупа генерирана од (x, y, z) ; овде (x, y, z) ја посмараме како подредена тројка поради тоа што не сите три елементи се симетрично застапени при дефинирањето на операцијата во симетричните 2-потполугрупи, тројките (x, y, z) и (z, y, x) генерираат иста 2-полугрупа, но при било кој друг распоред на x, y и z се добива 2-полугрупа што не се совпаѓа со онаа што е генерирана од именуваните две подредени тројки. Слично, за 2-полугрупата од примерот 2 ќе велíme дека е несиметрична 2-полугрупа генерирана од (x, y, z) ; овде дури и (z, y, x) генерира несиметрична 2-полугрупа што е различна од онаа генерирана од (x, y, z) . При тоа, подреденоста треба да укаже само на тоа како дефинирана операцијата, додека ако е дадена редуцираната λ -2-полугрупа S и ако $x, y, z \in S$, тогаш 2-потполугрупата $\{x, y, z, e_x, e_y, e_z\}$ е потполно определена, па во таа смисла во наредните разгледувања ќе ги анализираме разните можни комбинации од по 3 елементи, а не варијациите нивни.

Лема 3. Нека (x, y, z) и (u, v, w) генерираат елементарни симетрични 2-потполугрупи на λ -2-полугрупата S . Тогаш:

- (i) ако $x = u$ тогаш секоја од следниве тројки: (y, x, v) , (x, y, w) , (x, v, z) , (y, z, w) , (z, y, w) , (y, w, v) и (z, v, w) генерира елементарна симетрична 2-потполугрупа, додека (x, z, w) генерира шривијална потполугрупа од S ;
- (ii) ако $x = v$, тогаш елементарна симетрична 2-потполугрупа генерира секоја од тројките (y, x, u) , (y, x, w) , (x, w, z) , (x, u, z) , (y, z, u) , (y, z, w) и (w, z, u) , додека (y, u, w) генерира шривијална 2-потполугрупа;
- (iii) ако $y = v$ тогаш секоја од тројките (x, y, u) , (x, y, w) , (z, y, u) и (z, y, w) генерира елементарна симетрична 2-потполугрупа, а секоја од тројките (z, u, w) , (x, u, w) , (x, z, w) и (x, z, u) генерира шривијална 2-потполугрупа.

Доказ. (i) Ако ги разгледаме 2-потполугрупите S_{xy} и S_{uv} определени на почетокот на оваа точка, според лемата 2 ќе добиеме дека (y, x, v) генерира елементарна симетрична 2-потполугрупа од S . Натаму,

$$(xvw) = (xy(xvw)) = ((xyx)vw) = (xvw) = w,$$

$$(wvx) = (w(vxy)x) = ((wvx)yx) = (xyx) = x,$$

$$(ywu) = (yw(yxy)) = (y(wyx)y) = (yxu) = y, \quad (wyw) = w,$$

зашто од $(wuw) = e_w$, според лемата 1, би добиле

$$y(ywy) = ((ywy) wy) = (y(wuw) y) = (ye_w y) = e_y.$$

Така, имајќи предвид дека $x = u$ (па според тоа $(xwx) = e_x$ и $(wxw) = e_w$) добиваме дека и (x, y, w) генерира елементарна симетрична 2-потполугрупа. Ако ја примениме лемата 2 на S_{yw} (2-потполугрупа од таа што е генерирана од (x, y, w)) и S_{zy} (2-потполугрупа од генерираната од (x, y, z)) ќе добиеме дека и (z, y, w) генерира елементарна симетрична 2-потполугрупа. На сличен начин, со разгледување на 2-потполугрупите генерирани од:

- а) (x, v, z) и (x, y, z) , б) (x, v, w) и (y, v, z) ,
в) (x, y, w) и (x, v, w) , г) (x, v, w) и (x, v, z)

ќе добиеме дека елементарни симетрични 2-потполугрупи генерираат:

- а) (y, z, v) , б) (x, v, z) , в) (y, v, w) , г) (z, v, w) .

Дека (x, z, w) генерира тривијална 2-потполугрупа следува од таму што, ако го претпоставиме спротивното, тогаш S_{zw} и S_{zv} ќе бидат 2-потполугрупи од елементарната симетрична 2-потполугрупа генерирана од (v, z, w) (според Лемата 2, земајќи предвид и г)); од последново следува $(wzw) = w$, а со оглед на г) имаме $(wzw) = e_w$, а тоа претставува противречност.

Докажете за (ii) и (iii) не ги изнесуваме, зашто можат на ист начин да се спорведат. ■

Забелешки: 1) Во лемата 3 разгледувани се само сите можни тројки при кои сите елементи се различни, зашто преку нив може да се добие информација и за случаите кога 2 елементи од тројката се исти (ако сите елементи се исти — 2-потполугрупата генерирана од тројката е тривијална).

2) Разгледани се само 3 случаи, зашто за $x = w$, $z = u$ и $z = w$, поради симетрија, добиваме резултат како во (i), за $z = v$, $y = u$ и $y = w$ добиваме резултат како во (ii). Работејќи во иста смисла како и во претходната лема, можат да се докажат:

Лема 4. Нека (x, y, z) и (u, v, w) генерираат несиметрични елементарни 2-потполугрупи на λ -2-потполугрупата S . Тогаш:

- (i) ако $x = u$ тогаш (y, x, v) генерира симетрична елементарна 2-потполугрупа; (x, v, z) и (x, y, w) генерираат несиметрични елементарни 2-потполугрупи, додека групите погредени тројки генерираат тривијални 2-потполугрупи;
- (ii) ако $x = v$ тогаш (u, x, y) генерира симетрично, (x, u, z) и (y, x, w) генерираат несиметрични, а сите групи погредени тројки генерираат тривијални 2-потполугрупи,

- (iii) ако $x = w$ $\bar{w}$ оіаш сийе $\bar{w}$ одредени $\bar{w}$ ројки $\bar{w}$ енерааіи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (iv) ако $y = v$ $\bar{w}$ оіаш (x, y, u) $\bar{w}$ енерира симейірична, (u, y, z) и (x, y, w) несимейірични, а сийе $\bar{w}$ руи $\bar{w}$ одредени $\bar{w}$ ројки $\bar{w}$ енерирааіи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи
- (v) ако $y = w$ $\bar{w}$ оіаш сийе $\bar{w}$ одредени $\bar{w}$ ројки $\bar{w}$ енерирааіи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (vi) ако $z = w$ $\bar{w}$ оіаш (v, u, y) , (u, v, x) , (y, x, v) и (x, y, u) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични, а (x, v, z) и (u, y, z) $\bar{w}$ енерирааіи несимейірични 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи, а во осіанайиіе случаи $\bar{w}$ ривіјални. ■

Лема 5. Нека (x, y, z) $\bar{w}$ енерира елеменіарна симейірична, а (u, v, w) елеменіарна несимейірична 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруиа $\bar{w}$ $\bar{w}$ -2- $\bar{w}$ олуіруиайа S . Тоіаш:

- (i) ако $x = u$ $\bar{w}$ оіаш (y, x, v) , (z, v, x) и (y, z, v) $\bar{w}$ енерааіи симейірични, (x, y, w) , (z, y, w) и (z, v, w) несимейірични 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (ii) ако $x = v$ $\bar{w}$ оіаш (y, x, u) , (x, u, z) и (y, z, u) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични, (y, x, w) , (y, z, w) и (u, z, w) несимейірични, а во осіанайиіе случаи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (iii) ако $x = w$ $\bar{w}$ оіаш сийе $\bar{w}$ одредени $\bar{w}$ ројки $\bar{w}$ енерирааіи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (iv) ако $y = u$ $\bar{w}$ оіаш (x, y, v) и (y, z, v) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични, (x, y, w) и (y, z, w) $\bar{w}$ енерирааіи несимейірични, а осіанайиіе $\bar{w}$ ројки $\bar{w}$ енерирааіи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (v) ако $y = v$ $\bar{w}$ оіаш (x, y, u) и (z, y, u) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични, (z, y, w) и (u, y, w) несимейірични, а сийе $\bar{w}$ руи $\bar{w}$ одредени $\bar{w}$ ројки- $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи,
- (vi) ако $y = w$, $\bar{w}$ оіаш сийе $\bar{w}$ одредени $\bar{w}$ ројки $\bar{w}$ енерирааіи $\bar{w}$ ривіјални 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи. ■

Да видиме, сега, што се случува ако во две 2-потполугрупи, два неидемпотентни елементи од едната се еднакви со два неидемпотентни елементи од другата 2-потполугрупа.

Лема 6. Нека (x, y, z) и (u, v, w) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи $\bar{w}$ S . Тоіаш:

- (i) ако $x = u$ и $y = v$, $\bar{w}$ оіаш $u = z = w$;
- (ii) ако $x = u$ и $z = w$ $\bar{w}$ оіаш (y, x, v) и (y, z, v) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи $\bar{w}$ S ;
- (iii) ако $x = v$ и $y = u$ $\bar{w}$ оіаш (x, w, z) и (y, z, w) $\bar{w}$ енерирааіи симейірични 2- $\bar{w}$ оіиіолуіруи $\bar{w}$ S .

Доказ. (i) Поради $x = u$, според Лема 3 имаме дека (y, z, w) генерира симетрична 2-потполугрупа, така што $(yzw) = w$, а поради $y = v$, пак според Лема 3, симетрична 2-потполугрупа генерира и (z, y, w) од каде се добива дека $(yzw) = e_w$ што противречи на претходното ако $z \neq w$.

(ii) Од четирите елементи x, y, z, v ги имаме следниве комбинации од по 3 различни елементи: $\{x, y, z\}$, $\{x, y, v\}$, $\{x, z, v\}$ и $\{y, z, v\}$. Елементите од првата и третата тројка се оние од дадените 2-потполугрупи генерирани со (x, y, z) и (u, v, w) . Според Лемата 3, во секој од случаите $x = u$ и $z = w$ се добива дека (y, x, v) и (y, z, v) генерираат симетрични 2-потполугрупи.

(iii) Ист доказ како и за (ii). ■

Да забележиме дека и овде е работено во согласност со забелешките изнесени по Лемата 2.

Натаму, без доказ, зашто е слично како и погоре, ќе ги наведеме резултатите што се добиваат како двете дадени 2-потполугрупи се несиметрични, односно, ако едната од нив е симетрична, а другата несиметрична.

Лема 7. Нека (x, y, z) и (u, v, w) генерираат несиметрични 2-потполугрупи од S . Тогаш:

(i) ниеден од следниве случаи не е возможен:

$$x = u, y = w; x = v, y = u; x = v, y = w; x = v, z = u;$$

$$x = v, z = w; x = w, y = u;$$

(ii) во секој од следниве случаи осигураните тројки генерираат тривијални 2-потполугрупи: $x = u, y = v; x = w, z = u; x = w, z = v; y = w, z = v;$

(iii) ако $y = v$ и $z = w$ тогаш мора и $x = u;$

(iv) ако $x = u$ и $z = w$ тогаш (y, x, v) генерира симетрична, а (x, v, z) генерира несиметрична елементарна 2-потполугрупа од S . ■

Лема 8. Нека (x, y, z) генерира симетрична, а (u, v, w) несиметрична 2-потполугрупа од S . Тогаш возможен е само случајот $x = u, y = w$ (или, симетрично, $x = v, y = u$). При $x = u, y = w$, покрај дадениите, тројката (x, y, w) генерира несиметрична, а (x, z, v) тривијална 2-потполугрупа од S .

Л И Т Е Р А Т У Р А

- [1] N. Kimura, T. Tamura, R. Merkel, Semigroups in which all subsemigroups are left ideals, *Canad. J. Math.*, 17, N. 1, 1965, 52—62.
- [2] Ш у г о в Э. Г., Полугруппы с идеальными подполугруппами, *Мат. Сб.* Т. 57, бр. 2, 1962, 179—188.
- [3] В. Т р е н о в с к и, On a class of n -semigroups, *Билтен ДМФ на СРМ*, Т. 24, 1973, 73—80.
- [4] В. Т р е н о в с к и, n -Semigroups with idempotents in which all λ -subsemigroups are left ideals, *Годишен Зборник на СРЛ*, кн. 7, 1974, 5—11.

B. Trpenovši, P. Kržovski

ON REDUCED λ -SEMIGROUPS

(Summary)

In this paper we give a description of the structure of reduced λ -2-semigroups introduced in (3). After the introduction of the elementary symmetric and nonsymmetric λ -2-subsemigroups we analyse the cases when two elementary λ -2-subsemigroups have in their intersection one or two elements which are not idempotents.